

Finansdepartementet, Fi2023/00486

Datum
2023-06-01

Diarienummer
Å 2023-1538

Remissvar - Posttjänst för hela slanten (SOU 2023:4)

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Vi genomför insatser inom såväl den sammanhållna landsbygdspolitiken, den regionala utvecklingspolitiken som näringspolitiken.

Vi främjar tillgängligheten till kommersiell och viss offentlig service för företag och medborgare i serviceglesa områden. Postleveranser är en viktig del inom området grundläggande service för att skapa attraktiva miljöer för människor och företag att bo och verka inom en given region. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

- ||" Längre befordringstider drabbar företagare.
- ||" Kvalitetskravet bör brytas ned på lägre geografisk nivå.
- ||" Pakettjänster är viktiga också i glesare delar av landet.
- ||" Behov av att tydliggöra hur postfrågor ska hanteras på regional nivå, inte minst i det fall det blir ett upphandlingsförfarande.

Tillväxtverkets ställningstaganden

Postfinansieringsutredningen har haft i uppdrag att lämna förslag till hur den samhällsomfattande posttjänsten ska finansieras när den inte längre kan vara fullt ut självfinansierad, i takt med att portointänkterna sjunker.

Tillgänglighet till post och paket är en viktig del inom området grundläggande service och fyller en nyckelfunktion för att skapa attraktiva miljöer för människor att bo och verka inom en given region.

Tillgången till en god infrastruktur för post- och paketservice är avgörande för många företags möjligheter att bedriva verksamhet. Post är den viktigaste servicen om man frågar företagen, enligt vår undersökning *Företagens behov av service i gles- och*

landsbygder. Därför vill Tillväxtverket understryka vikten av att villkoren för företag i landsbygder inte ytterligare försämras.

Längre befordringstider drabbar företagare och landsbygder

Tillväxtverket ser att många företagare signalerar att längre befordringstider är negativt för deras verksamhet. Post- och telestyrelsen (PTS) undersökningar visar också att de som var mest negativa till varannandagsutdelning är egenföretagare. Dessa är bland de grupper som får brev mest frekvent.

PTS undersökning *Mindre företags behov av posttjänster* pekar på att förutsägbarhet och tillförlitlighet är viktigt för företagen. Fyra av tio av de mindre företag som använder posttjänster uppger att förlängd befordringstid från två till tre dagar för brev skulle få stora konsekvenser för dem.

Tillväxtverket ser också att argumentet att det kommer finnas möjlighet för marknaden att tillhandahålla snabbare brevtjänster än tredagarsbefordran inte håller i alla geografier. Det kommer innebära att det blir dyrare för företag och boende i landsbygder att använda snabba brevtjänster eftersom utbudet kan vara begränsat i vissa landsbygder, och kan kräva långa resor till ombud eller motsvarande för att kunna nyttja.

Kvalitetskravet bör brytas ned på lägre geografisk nivå

Tillväxtverket vill påtala risken för att de upp till 5 procent av breven som kan komma att delas ut senare, och trots det ändå uppfylla det föreslagna kvalitetskravet, kommer att röra glesa områden i större omfattning än tätbefolkade områden. Det skulle innebära att delar av landet där tillgängligheten till grundläggande service generellt är låg kommer att drabbas av än längre befordringstider. Vi menar att kvalitetskravet bör brytas ned på mindre geografisk nivå.

Pakettjänster är viktiga också i glesare delar av landet

Ur ett landsbygdsperspektiv menar Tillväxtverket att det är viktigt att paket och e-handel ingår i den samhällsomfattande posttjänsten. Vi delar inte utredningens slutsats att marknaden kan hantera paketjänster också i de glesare delarna av landet.

Tillväxtverket ser positivt på att PTS ska kunna besluta om föreskrifter för hur expeditions- och inlämningsställen ska placeras. På så sätt blir det tydligare vilka krav som ställs på tillhandahållarna av tjänsten och vad som menas med en tjänst som fyller användarnas behov. I vissa regioner kan det idag finnas ett missnöje med långa avstånd till ombud och serviceställen.

Upphandlingsförfarande kräver regional kunskap

Tillväxtverket instämmer i stort i den bild som utredningen tecknar och i att det finns ett behov av finansieringsmodell för posttjänsten.

Vi noterar att utredningen föreslår att det också ska finnas en möjlighet att säkra den samhällsomfattande posttjänsten genom upphandling om det exempelvis behövs ett statligt ingripande för att tillförsäkra paketjänster i särskilt glesbefolkade delar av landet.

Utredningen nämner inget om hur en rollfördelning på regional nivå ska se ut. För att bedöma behovet av insatser och följa upp hur det går om staten utser eller upphandlar

pakettjänsten för utpekade geografier behövs en struktur för regional samverkan. Tillväxtverket bidrar gärna i en diskussion om hur en sådan struktur bör utformas.

Tillväxtverket ser att det idag är otydligt hur postfrågor ska hanteras på regional nivå. En möjlig inspiration för hur post bevakas på regional nivå kan hämtas från de uppdrag och den samverkan med PTS som länsstyrelserna har kring betaltjänster och bredbandskoordinering. Dessa kan eventuellt kompletteras med postbevakning. I ett sådant scenario bör länsstyrelserna koordinera sina insatser med regionernas arbete med regionala serviceprogram.

Beslut i detta ärende har fattats av t.f. avdelningschef Martin Olauzon. Liv Edström har varit föredragande.

Martin Olauzon

Liv Edström